
„Cantus fidei in organis traditus”

Data publikacji: 24.04.2021 11:52

Realizując zadania wynikające ze sprawowania mecenatu nad kulturą, Powiat Cieszyński wydał album płytowy pt. „Cantus fidei in organis traditus”.

□

Wydawnictwo zostało poświęcone dwom rodzimym kompozytorom – braciom Karolowi i Adamowi Hławiczkom. Obaj byli organistami, toteż nie budzi zdziwienia, że ten instrument był w orbicie ich kompozytorskich zainteresowań. Na dwupłyty albumie zostały zarejestrowane w większości preludia i fantazje chorałowe wywodzące się z protestanckiej tradycji. **- Z pewnością zarówno Adam, jak i Karol Hławiczkowie widzieli w pierwszym rzędzie użytkową wartość swojej muzyki organowej [...]. Prezentowane utwory na płycie powinny zachęcić organistów do wykorzystania ich w praktyce liturgicznej i koncertowej. Choć usytuowane w tradycyjnej, późnoromantycznej estetyce, mają dużą wartość artystyczną i głębokie przesłanie, które dla obu kompozytorów było nadrzędnym celem ich twórczości** – tak o zamieszczonych na płycie utworach pisze prof. Julian Gembalski.

Twórczość braci Hławiczków - podparta talentem i solidnym wykształceniem ma duże znaczenie dla kultury Śląska Cieszyńskiego. Jako synowie Andrzeja Hławiczki – nauczyciela, organisty, zbieracza pieśni ludowych i działacza muzycznego, wynieśli z domu zamiłowanie do muzyki i głębokie zakorzenienie w tradycji. Ich twórczość zawiera elementy, które w efekcie składają się na tożsamość tego regionu - wielokulturowość i wielowyznaniowość. Jak stwierdza kompozytor Ryszard Gabryś: **- U fundamentów wszak postawy właściwej Hławiczkom-muzykom, kompozytorom stoi skomplikowana i inspirująca (także w tym, co trudne) przeszłość dziejowa, a w niej promieniowań [...] z Zachodu oraz Krakowa, Lwowa i Warszawy, oczywiście też Śląska Górnego, z jednoczesnym przenikaniem coraz wyrazistszego i samoświadomego żywiołu polskojęzycznego z silnymi środowiskami od wieków napływowymi.**

Wykonawczynią utworów zamieszczonych w albumie jest znakomita organistka Ewelina Bachul. Utwory zostały wykonane na zabytkowych organach Kościoła Jezusowego w Cieszynie. **- [...] Jodkrywcze interpretacje organistki, wirtuozowskie i zarazem docierające z adekwatną wnikliwością w wymiar duchowej głębi, do sedna kompozytorskich intencji, otwierają nam wszystkim coś więcej, niż samo przywrócenie dzieł i pamięci cieszyńskich Hławiczków** – tak grę artystki określa Ryszard Gabryś w komentarzu zamieszczonym w załączonej do płyty broszurze.

Płyta trafił do środowiska muzycznego w całej Polsce, skupionego wokół uniwersytetów i akademii muzycznych - zarówno do muzykologów, jak i wykonawców.

Wydawnictwo można zakupić w kancelarii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie.

Wydawnictwo zostało poświęcone dwom rodzimym kompozytorom – braciom Karolowi i Adamowi Hławiczkom. Obaj byli organistami, toteż nie budzi zdziwienia, że ten instrument był w orbicie ich kompozytorskich zainteresowań. Na dwupłyty albumie zostały zarejestrowane w większości preludia i fantazje chorałowe wywodzące się z protestanckiej tradycji. **- Z pewnością zarówno Adam, jak i Karol Hławiczkowie widzieli w pierwszym rzędzie użytkową wartość swojej muzyki organowej [...]. Prezentowane utwory na płycie powinny zachęcić organistów do wykorzystania ich w praktyce liturgicznej i koncertowej. Choć usytuowane w tradycyjnej, późnoromantycznej estetyce, mają dużą wartość artystyczną i głębokie przesłanie, które dla obu kompozytorów było nadrzędnym celem ich twórczości** – tak o zamieszczonych na płycie utworach pisze prof. Julian Gembalski.

Twórczość braci Hławiczków - podparta talentem i solidnym wykształceniem ma duże znaczenie dla kultury Śląska Cieszyńskiego. Jako synowie Andrzeja Hławiczki – nauczyciela, organisty, zbieracza pieśni ludowych i działacza muzycznego, wynieśli z domu zamiłowanie do muzyki i głębokie zakorzenienie w tradycji. Ich twórczość zawiera elementy, które w efekcie składają się na tożsamość tego regionu - wielokulturowość i wielowyznaniowość. Jak stwierdza kompozytor Ryszard Gabryś: **- U fundamentów wszak postawy właściwej Hławiczkom-muzykom, kompozytorom stoi skomplikowana i inspirująca (także w tym, co trudne) przeszłość dziejowa, a w niej promieniowań [...] z Zachodu oraz Krakowa, Lwowa i Warszawy, oczywiście też Śląska Górnego,**

z jednoczesnym przenikaniem coraz wyrazistszego i samoświadomego żywiołu polskojęzycznego z silnymi środowiskami od wieków napływowymi.

Wykonawczynią utworów zamieszczonych w albumie jest znakomita organistka Ewelina Bachul. Utwory zostały wykonane na zabytkowych organach Kościoła Jezusowego w Cieszynie. - ***[...]Jodkrywcze interpretacje organistki, wirtuozowskie i zarazem docierające z adekwatną wnikliwością w wymiar duchowej głębi, do sedna kompozytorskich intencji, otwierają nam wszystkim coś więcej, niż samo przywrócenie dzieł i pamięci cieszyńskich Hławiczków – tak grę artystki określa Ryszard Gabryś w komentarzu zamieszczonym w załączonej do płyty broszurze.***

Płyta trafił do środowiska muzycznego w całej Polsce, skupionego wokół uniwersytetów i akademii muzycznych - zarówno do muzykologów, jak i wykonawców.

Wydanie można zakupić w kancelarii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie.

Karol Hławiczka (1894-1976)

1. Hejnał wszyscy zaśpiewajmy - Preludium i fuga d-moll (fragment)
 2. Smutny czas niniejszy - Fantazja chorałowa (fragment)
 3. Pan Bóg jest naszą siłą - Fantazja chorałowa (fragment)
 4. Warowny grodem - Fantazja chorałowa (fragment)
-

Adam Hławiczka (1908-1995)

1. Pod krzyżem (Na krzyżum przelał krew) (fragment)
 2. Wierzyć mię Panie ucz (fragment)
 3. Głoście radośnie - Fantazja (fragment)
 4. Wielkanocne dzwony (fragment)
 5. Brońże Panie nas na wieki - Preludium (fragment)
 6. Dziękujemy Bogu wraz (fragment)
-

Ewelina Bachul

Ukończyła Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie organów prof. Juliana Gembalskiego. Jest także absolwentką studiów na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej na Uniwersytecie Śląskim, Wydział Artystyczny w Cieszynie. Otrzymała stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, agrodę Dyrektora CEA oraz stypendium Burmistrza Miasta Cieszyna. Zdobyła liczne nagrody i wyróżnienia na solowych i kameralnych konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, m. in.: w Sankt Petersburgu, w Warszawie, Białymstoku, Nowym Sączu, Mielcu, Olsztynie, Krasnobrodzie. Występuje jako solistka i kameralistka w kraju i za granicą. Koncertowała podczas festiwali organowych w Czechach, na Litwie, w Rosji oraz w Polsce, m. in.: w Częstochowie (Bazylika Jasnogórska), Łodzi, Nowym Sączu, Nowej Rudzie, Pasłęku, Poznaniu, Sejnach, Świętej Lipce, Wrocławiu oraz w wielu miastach Śląska. Uczestniczyła w kursach interpretacji muzyki organowej i improwizacji, prowadzonych przez: Davida Titteringtona, Gerharda Gnanna, Ludgera Lohmanna, Christophe'a Mantoux, Desmonda Huntera, Dalibora Miklavcica, Wolfganga Seifena, Pietera van Dijka, Nigela Allcoata. W 2017 roku nagrała solową płytę (ORG-homage!) z utworami organowymi Wiesława Cieniasty. W kręgu jej zainteresowań znajduje się późnoromantyczna i współczesna muzyka organowa. Dokonała prawykonania utworów

kompozytorów takich jak: Tomasz Bonikowski, Wiesław Cienciąła, Krzysztof Gawlas.

Organy Kościoła Jezusowego w Cieszynie

Organy Kościoła Jezusowego w Cieszynie zostały zbudowane i zamontowane w 1923 roku (poświęcenie instrumentu miało miejsce 25. listopada 1923 r.) przez firmę Wilhelma Sauera z Frankfurtu nad Odrą, prowadzonej wówczas przez dr. Oscara Walckera. Zostały one zamontowane w miejsce pochodzącego z 1785 roku 24-głosowego instrumentu Franza Horziczki z Frydku.

Po I wojnie światowej zdecydowano się zakupić nowy instrument w miejsce zdewastowanego i rozkradzionego barokowego instrumentu Horziczki. Obecny instrument Sauera został wstawiony w (rozbudowaną) barokową szafę ze starych organów. Wykorzystany został także jeden głos z poprzednich organów. Sauer zmienił stylistykę instrumentu na romantyczną. Znacznie go rozbudował, co wiązało się również z rozbudową szafy – w boczne skrzydła zostały wstawione piszczałki sekcji II i III manualu. Instrument posiada pneumatyczną trakturę gry i rejestrów, wiatrownice stożkowe typu upustowego. 35 realnych głosów rozdzielonych jest między trzy manualy i pedał.

Kompleksowa renowacja organów przeprowadzona została w latach 2014-2016 przez organmistrza Olgierda Nowakowskiego z Zabrze.

1. Sauer (inh. dr Oscar Walcker) / Frankfurt a/Oder

Opus 1259 / erbaut 1923

Dyspozycja

Manual I	Manual II	Manual III	Pedał
Trompete 8'	Salicional 8'	Voix celeste 8'	Posaune 16'
Mixtur 3-4 fach	Konzertflöte 8'	Aeoline 8'	Quintbass 10 2/3'
Bourdon 16'	Flötenprincipal 8'	Portunal 8'	Principal 8'
Octave 4'	Schalmey 8'	Geigenprincipal 8'	Cello 8'
Rohrflöte 4'	Traversflöte 4'	Flauto dolce 4'	Echobass 8'
Principal 8'	Quintatön 16'	Fugara 4'	Contrabass 16'
Gamba 8'	Fluatino 2'	Lieblich Gedeckt 16'	Subbass 16'
Gedeckt 8'	Sesquialter 2 2/3'-1 3/5'	Flageolet 2'	Echobass 16' **
Flauto dolce 8' *	Clarinete 8'	Harmonia aetherea 3 fach Oboe 8'	

Połączenia:

Super II, Super II/Ped., III/Ped., II/Ped., I/Ped., II/I, III/I, III/II, Sub III/I, Super III/I

Walek Crescendo,

Żaluzje manualu II i III,

Tremolo II i III manualu

*) głos pochodzący z zabytkowych organów Horziczki z 1785 roku

***) transmisja z Lieblich Gedeckt 16' (III manual)